

Reuter, Odo Moravian
Vid skolestiftet.

och

Mendelin, Irene
juhlaruno "Janomaleh-
dirtön päivätsi".

IV b 1

Kapsel
Festskr.

Vid sekelskiftet.

Prolog vid „Prässens dag” den 4 november 1899.

Snart vändes tidens hjul, då nytt
ett sekel följer det som flytt
och jordens folk i väntan bida
de öden, hårda eller blida,
dem bädas af den nya tid.

Då hör jag röster, hvilka kvida
och störa mänsklighetens frid . . .
Jag sueken hör från folk, som lida,
förtrampade i ojäm strid,
och jag ett ångestrop förnämmer,
att seklet, som sitt morgonskimmer
har fått af frihets varma sol,
sist våldet satt på kungastol,
att makt är blefven rätt, att list
belönad blir med lagerkvist,
att själfva lögnen fräck sig bröstar
och öppet pris och ära höstar,
när sanningen, i häkte kastad,
försmäktar, tungt med bojor lastad.

Du sekel, hvilket gryr skall så
du våra idealer krossa,
i fogningen de tempel lossa,
dem detta sekel bygt uppå?
Med bafvan så jag frågat har
och väntat längtansfull på svar . .

Och svar jag fick. — Det skänkt
mig ro,
som förr, och ljus och hopp och
tro.

Du tid, som nyss så skymfad blif-
vit.

du själf ditt svar, det rika, gifvit.
Det låtit mig i tid, som nalkas,
med profetians blickar spana.
Och pannans glöd jag kände sval-
kas

af hvad det unnat mig att ana.

Jag sett ett ringa folk, hvars namn
de flesta andra knappast kände.
Nu plötsligt fördt i ryktets famn
det lågor rundt kring världen tände.
Hvad ädlast fans i hvarje land
nu för dess rätt sin stämman höjde,
och med en blick, som kärlek röjde,
man gaf det varm sin brodershand.

En ringa man af skymfad stam
jag sett, som våldet orätt dömde
till lifslångt straff och evig skam.
Men världen ej hans öde glömde.
För fången långt på gallisk jord

i minsta stuga, högt i nord,
har växelvis i hopp och smärta
sig höjt och sänkt ett brodershjärta.

Det fins en frihet, som på fall
af maktspråk aldrig bringas skall.
Ty högt ur mänsklighetens
bröst

skall ropa sist det rättas röst.
Ock aldrig föds den våldets man,
den rösten mer förkväfvad kan.
Må han sin makt blott pröfva på —
blott högre skall den ljuda då!

Jag vet hur denna stämman går
från folk till folk och genljud får,
och hjärtat i en främlings bröst
af väkta brodersplikter slår,
då han förnummit har dess röst.
De djupa led den redan när
och in de stämman i den kör,
som friheten till seger för.

Den kan ej mera tystas ner!
Den växer dagligen allt mer,
och med lavinens brus den skall
gå fram att bringa lögn på fall.
Den sammanringer alla folk,
likt tempelklockan, himlens tolk,

och smälter samman dem till ett
i kamp för sanning, ljus och rätt.

I den jag hör en fjärran susning
af nya tiders vingslag
och jag i mörkret ser en ljusning
mot nya seklers klara dag,
då samvetet hos mänskligheten
skall ensamt skriva folken lag
och våldets makt, ej mer förveten,
har höjt sitt sista andedrag.

Du nya sekel, du som stiger
till oss från evigheten ner,
jag hälsar dig, ty in du viger
den tid, som frid åt jorden ger.
Ett domens sekel du skall blifva
för alt, som brottsligt yfves än,
du skall ge folken håg och män,
att onskans makter fjärran drifva.

Jag hälsar dig, du fria ord,
de fria tankars vapensven,
du oförskräkta makt, som än
en dag skall rena sudlad jord!
Jag hälsar dig, jag hälsar alla,
som kämpa med uti din här.
När engång stunden inne är
för eder våldets murar falla!

O. M. Reuter.

Uleåborgs Boktryckeri A.-B.

Juhlaruno

„Sanomalehdistön päiväksi.”

Suvi suuri meilläkin ollut on:
Oli riemun rikkaus suotu,
Oli onni tyyni ja talmaton,
Oli taivaan valoa juotu.
Ja kotkana toivomme kimmeltäin
Se kohosi päivään päin.

Ikitalven laidalla maa on tää,
Sita kiehtoo kylmä ja kirsi,
Mutta hengen suvelle helkättää
Tämän kansan kaunihin virsi.
Sen oppi se kuiskeesta kuusien
Ja laulusta laineiden.

Sen se oppi aikoina murheiden,
Oppi surun synkkinä öinä,
Ja se kasvoi katvessa valollen,
Ja sen voima tenhosi töinä.
Ja polkua kulki se kaitaista,
Mut kunnian polkua.

Kesän kauniin maalleen se loih-
tikin:
Nousi heelmähän hengen laiho,
Ilo syttyi mielihin satoihin

Ja niin kauas kaikkosi kaiho.
Ja talven kansa se kukkia loi
Ja suuria unelmoi.

Suvi suuri meilläkin ollut on:
Oli riemun rikkaus suotu,
Oli onni tyyni ja talmaton,
Oli taivaan valoa juotu.
Ja kotkana toivomme kimmeltäin
Se kohosi päivään päin.

Suvi ollut on. — Nyt on syksysää,
Nyt on maassa synkeä suru.
Vihan, vainon käypi nyt tuulis-
pää,

Rikas riemumme on vain muru.
Mut hengempä suvelle sittenkin
Soi laulumme kaunihin.

Kynän vaikka täytyykin vaieta,
Vaikka pannaan paulahan sana,
Eipä siltä kansaani uljasta
Ole vielä voittanut Mana.
Ken taivahan valoa juonut on,
On vankka ja pelvoton.

Senpä aatos kotkana liitelee
Ja se tekee tyynenä työtä,
Tarinaa se aikojen kuuntelee,
Sill' on toivo tenhoisa myötä:
Ei ijäksi myrsky ja pilvisää
Voi päivyttä pimentää.

Joll' on taivaan hattarat hallus-
saan,
Joka vallan pilvissä pitää,
Hänen, Hänen myöskin on kan-
sat maan,
Ja Hän silmää länttä ja itää.
Se soi kuni taivahan tuulahdus:
Jo tulkohon valkeus!

Silloin päivytt meitä se suutelee,
Meille, meille se kultia valaa.
Silloin sorto julkinen raukenee
Ja se raukee, mi sortaa salaa.
Ja pilvetön Suomen on taivas
taas;
On rauha, siunaus maass'.

Kynä tehdä tenhoista työtä saa,
Omantunnon kieltä se puhuu,
Ja se työ on valta, mi velvoittaa,
Ja se valloille huutaa ja huhuu:
On pyhin oi perheessä Jumalan
Ain' oikeus heikoimman!

Irene Mendelin.

